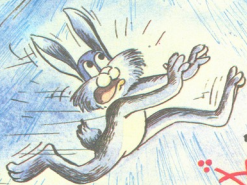

572 / 2
1986 / 2

ISSN 0432-5

0432-5
28281111111111

1986 0432-5 № 12

Смелый

ლა ახაკის მოსწავლეებს. ილიას წმინდა სახელი ხომ ბვირფასი და სიამაუთა და სიქადულთი სახსენებელია თითოეული თქვენგანისათვის. თქვენ ბვერი რამ გისწავლიათ და წავიკითხავთ მისი. ხვენს ჟურნალშიც უკვე წელიწადზე მეტია თითონომერ გამოსვებით კითხულობთ მწერალ გივი გუგუშვილის ვრცელ ნარკვევს ილია ჭავჭავაძის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ. ამ ნარკვევში ამოიკითხეთ საინტერესო ფაქტები, კაცინათ ილიას ახლობლები და მოამაგენი, მეგობრები და თანამოაზრენი, შეიტყვეთ ზოგიერთი ნაწარმოების დაწერის ისტორია, კიდევ ერთხელ გადააღწეოთ თქვენთვის ნაცნობ თხზულებებს... ვფიქრობთ, ვეულამ იცით რადაც ისეთი, რაც თქვენს გულს ისე მკაფიოდა, ისე ცხოვლად დაინდა, რომ აღარასოდეს დაგავიწყდებათ.

მოგმართავთ უფროსებსაც—მშობლებს, აღმზრდელებს, მასწავლებლებს. წავიკითხეთ, განუმარტეთ, გაცანით თქვენს პატარებს ილიას

ესა თუ ის ნაწარმოები... „ილია“ უკვე ესაუბრა მათ ილიას კმირებზე—ნიკოლოზ კოსტაშვიდიშვილზე, მეფე დიმიტრი თავდადებულზე, კაკო უნაღზე ესაუბრა ბაზალეთის ტბის ლეგენდაზე შექმნილ თუ ვეარლის მოთბისადმი მიძღვნილ ლექსებზე და სხვებზეც... — თქვენ თქვენის მხრივ გაცანით მათ ილიას ლექსები, მოთხრობები, პოემები ანდა საკულისხმო ნაწევრები, დაეხმარეთ უკეთ ჩასწავლენ მათს მოავარ აზრს.

1987 წლის ბოლოს, ილია ჭავჭავაძის დაბადების 150 წლისთავის სათვალთაოდ აღნიშვნისას გამოვა „ილიის“ საიუბილეო ნომერი, რომელიც მთლიანად ბავშვების ნახატებით იქნება დასურათებული.

ერთი თხოვნა გვაქვს:— დახატეთ ან საღებავებით, ან ფერადი ფლომასტერებით. ნახატის ზომა არ უნდა აღემატებოდეს 20X30 სმ. გამოგზავნის ბოლო ვადა 1987 წლის 1 ივნისი. ჩვენი მისამართი: 380096, თბილისი, ლენინის 14, ჟურნალი „ილია“.

„მარად და მკვლევან, საქართველო, მე ვარ შეთანას!“

ილია ჭავჭავაძემ ზირნათლად შეასრულა სამშობლოსათვის ნათქვამი ეს სიტყვები—იგი საქართველოსთან არის აწ და მარადის... ამიტომ უწოდეთ ასე კონკურსს, რომელსაც ჟურნალი „ილია“ აცხადებს ილია ჭავჭავაძის დაბადების 150 წლის იუბილეს აღსანიშნავად.

ეს არის კონკურსი საუკეთესო ნახატზე, რომლის თუბა იქნება ილიას ცხოვრება და შემოქმედება; ვისაც ზორტრეტის ხატვა ემარჯვება, დახატოს თვითონ მწერლის პორტრეტი.

კონკურსში მონაწილეობა შეუძლიათ, „ილიის“ მკითხველებთან ერთად, ვე-

პიონერს

„პიონერი“ ჩვენი უფროსი მეგობარია. უფროსი ძმა ჩვენი, ჩვენ ზომ ერთი წინაპრები გვყავდა—„წყარო“ (1881) და „ნობათი“ (1883).

ჩვენ ზომ ერთად, მხარდაშარ განვცდეთ წლები და წლები, ვნათე უოცნებობლით ქართული ბავშვების კეთილდღეობისათვის. ვთხოვთ, რომ ეზარდეთ და ეზარათ შინ, როგორც უკუჩიბს („უკუჩიბი“—1880). მუდამ წინ ველით ბუნებისძობილი და გაბნარებინით, ბევრადებინით ირავლია უბელი, მღვირი ნაკა-ლი, „ნაკაული“—1904), რომ ზანს ბედებით შეწყვიტა შრომი „უკუჩიბმა“, მაგრამ „ნაკაული“ ისევ მოედინებოდა და სიცოცხლეს აძლევდა ვარსკვლავს...

1924 წელს კი „უკუჩიბის“ ნაცვლად გაჩნდა „პიონერი“—განაბლებლი საქართველოს მოზარდი თაობის ბუნებისძობის გამაძლიერებელი, მოსოფის ეზამბაროვ სავარდული უბნისა.

50 წელია დაუღალავად მოძულად ემსახურება „პიონერი“ ჩვენი ქვეყნის მომავლი—ველეაფრის, მშენებლის, მშენებლის და კეთილის გამაძლიერებელი—პიონერებს! გამარჯვებით ვვლოს!

„ე ი ც ა“

ლკუბლიანი პიონერი

გათენებისას პეპელა დაიბადა. ძალიან, ძალიან ლამაზი იყო და ღამის დედოფალმა ხატულა შეარქვა. ღამით წვიმდა, დღეც წვიმიანი გათენდა. ხატულამ მაყვლის ბარდის ხშირი ფოთლებიდან ფრთილიად გამოიხედა. ცა პირქუს, საავდროდ დაღვრემილ ღრუბლებს ისე გადაგლისა, რომ მზეს ერთი სხივის გამოძვრენაც ვერ მოეხერხებინა. — „აი, ბედი, ერთი დღე გქონდეს სიცოცხლისა და ისიც ღრუბლიანი ნუთუ წამითაც ვერ მოვკრავ თვალს მზეს, ნუთუ მინდორში ვერ გაეფრინდები?“ ჩამოლონდა ხატულა.

— მოიცა, რა უცბად გადაიწყვიტე იმედი, იქნებ გამოიდაროს, — შეეხმარა ფიჭვის ხიდას სახლფულურს ზღურბლზე გადმომდგარი ოქროსბუნვა ციყვი.

— ან გამოიდარებს, ან არა! — გულისგასახეთქად წამოიძახა ნაძვის ტტოებში შემალულმა ჩიხკმა. მაყვლის ბარდის ტტებზე მაგრად მიკრულმა, ძილბურანში წასულმა ძილისგულამ კი ზედ ყურთან ნაუდუდუნა პეპელა ხატულას:

— რომც არ გამოიდაროს, რა უშავს მერე?!

— ოჰ, რას ამბობთ, რა უნდა ვაკეთო მთელი დღე, თუ არ გამოიდარა. — შემფოთდა პეპელა.

— რა უნდა გააკეთო და... ასეთ წვიმიან დღეს, ასეთი ქუფრი ღრუბლებით მობურულ დღეს, რა სჯობია ძილს, ოჰ, რა სჯობია ძილს, დანეკი და იძინე და იძინე. — ძილისგულამ ტკბილად ამოიფმვინა და ისევ ძილის ნეტარებაში ჩაეფლო.

— ოჰ, რად მინდა ეგ შენი ძილი, მაგისათვის დავიბადე, მთელი სიცოცხლე ძილში გადატარო?! — უფრო შემფოთდა ხატულა.

— რას უსმენ, მაგან ძილის მეტი არაფერი იცის, დღე და ღამე სძინავს. ნუ ჯავრობ, ჩემო სიფრიფანავ, ცოტა მოითმინე და ალბათ გამოიდარებს. — დაუყვავა მაყვლის ბარდმა ხატულას და ფოთლები აქეთ-იქიდან კარგად ამოუკეცა, რომ წვიმის ერთი წვეთიც არ მოხედროდა.

— ან გამოიდარებს, ან არა, — წამოისროლა ისევ ჩიხკმა. ხატულა სანწყლად აიზუზა. ციყვმა მწყურალად გადახედა ჩიხკვსაც და მკედარივით ჩაძინებულ ძილისგულასაც. მაყვლის ბარდმა კი წყნარად შეარხია ფოთლები და თავისთვის ჩაილაპარაკა:

— ეგ ხომ ვგრე იქნება, ან გამოიდარებს, ან არა.

ხატულამ ღრმად ამოიხრა. ციყვი უცბა

აღელდა, ხატულას ოხვრა ვერ აიტანა, წვიმასაც აღარ დაერიდა, ფულუროდან გამოხტა და ტოტზე გაირბინ-გამოიკრინა: — მერე რა, რომც არ გამოიდაროს, მერე რა?! აბა, მითხარი, ხატულავ, ისიც ხომ კარგია, რომ იცი, იმ ღრუბლებს უკან მზე დგას, ხომ კარგია? — შეეკითხა პეპელას.

ხატულამ ხმა არ ამოიღო. ციყვმა მაინც განაგრძო: — ისიც ხომ კარგია, მინდორს შორიდან რომ გაჰყურებ?

ხატულა შეიშმუნა, ფოთლებიდან ოდნავ ამოინია და წვიმით გალორთხილ და გაყეზულ მინდორს გულდანყვევით გახედა.

— ისიც ხომ კარგია, — წინ და უკან დარბოდა ციყვი ტოტზე, — ისიც ხომ კარგია, ერთად რომ ვართ, ერთმანეთს რომ ვუყურებთ, ხომ კარგია?

პეპელა კრინტს არ ძრავდა. — რატომ ხმას არ იღებ? — იწყინა ციყვმა, — ხომ კარგია?

მეტი გზა არ ჰქონდა, ხმა ამოიღო პეპელამ, ოღონდ მაინც როგორღაც უგემურად, და ისევ ჩაინია ფოთლების სიღრმეში, მიყუჩდა. წვიმას მიუგდო ყური. უსმინა, უსმინა დიდხანს; უსმინა დამზერით, ყურადღებით: წვიმდა, წვიმდა გულისგადამლევად. მთელი სივრცე წვიმის ბადეში იყო გაბმული და გახვეული. ძილისგულდას ეძინა ღრმად და გულიანად. ჩხიკვი ენას აღარ ძრავდა, ციყვიც ჩუმად იყო, მაყვლის ბარდიც. პეპელა დუმდა და წვიმას უსმენდა. მერე ასე მოხდა (ციყვმა პირველმა დაინახა): მაყვლის ფოთლები გადაიხსნა, იქიდან ფრთებგამოლილი ულამაზესი პეპელა ამოქანდა და პირდაპირ წვიმაში გადაეშვა... გაფრენა და დაცემაც ერთი იყო: იქვე, მაყვლის ბარდის წინ, სველი ბალახების ხავერდში ჩაიტანა წვიმამ და შხაპუნით გადაუარა...

ელდანაცემი ციყვი ფულუროში შევიარდა, გული გახეთქაზე ჰქონდა...

— უუჰ! — ღრმად და მწარედ ამოიგმინა დედამინამ, თითქოს თან გულშიც ამოატანა...

ძილისგულდა ძილშიც კი მიხვდა, რაც მოხდა, ძილმღვიძარე უაზროდ მიაშტერდა სივრცეს.

„თავი ასე როგორ გაიმეტა, თავი ასე როგორ გაიმეტა?“ მარტო ეს სიტყვები უტრიალებდა თავში ხმაჩავარდნილ ჩხიკვს. მაყვლის ბარდი აძგაგდა, ტოტები უსაზღვრო მწუხარებით, უსასოოდ და უმწეოდ ჩამოყარა ძირს და გულამოსკენით მოჰყვა გოდებას: — ოჰ, ოჰ, ეგ რა ჰქენი, რა, ჩემო სიფრიფანავ, შე სულსწრაფო, შე უღმობელო და ჩვენი გულის მომკვლელო, მზეს კი არა, ახლა ხომ ღრუბლებსაც ვეღარ ხედავ, რა ჰქენი, რა, რა...

ხმაწარი თამაზ ხატულაძის

რატომ?

თათი სტეივა დათუნისას,
 — რამ ატყინა თათი, ნეტავ?
 თურმე ფუტკარს უკბენია.
 — ასე რატომ გაიმეტა?
 ნურცა ჰკითხავთ... ეს, ჰასუსი
 ძლიერ ძნელი განსვავთ მისთვის.
 აკაკანდა სკანთან კრუსი:
 — დაისავა ქურდობისთვის!

ჩვენი ბავი შაბათ-კვირას

შაბათ-კვირას საბავშვო
 ბავი დაკვტილია.
 — ვილასთან ვითამაშოთ?—
 თოჯინები ტირიან.
 ეგვილეები ნარნარა
 ტოტებს აღარ არსევენ,
 ნურწულეებუნ ჰატარა
 ქალ-ვაჟების სასელებს.
 ჩიტუნია ჩიტოსაც
 ფრთები დაუკვცია.
 თვალს არიდებს თითქოსდა
 ბაღს მსუქალა-მწეწვიანც.
 შაბათ-კვირას საბავშვო
 ბავი დაკვტილია.
 — ვილასთან ვითამაშოთ?—
 თოჯინები ტირიან.
 — ჩქარა, უნძეთ სუვეკლას:
 ლევანს, ბექას, თამარსო!—
 ორი დღე რომ უქმე ვაჟებს,
 იმ თოჯინებს არ ახსოვთ?—
 რა აწუსებთ, სულ ძალე
 ორშაბათი დადგება
 და მთელი არემარე
 ლაღად ახშიანდება.

მტვერსასრუტი

— ღრრრ! — ავირდა მტვერსასრუტი
და შეცრად შეკრთა კნუტი,
სავარძელზე მოსვევება
ვეღარ შეძლო ერთი წუთით.
აივანზე გახტა მარდად
და კნაფილით იხმო ღვიძი:
— წეღან ვიღაც თაფს დამადგა,
გადაულაპვას მიპირებდა!
კუდი ჰქონდა უჭ, იმხელა,
რომ შევსედე, ელდა მეცა...
ის ითვლებს შეჭველად
სუუველასე ბოროტ მხეცად. —
დაამტყნარა კატამ დინჯად,
კარლიაში შეჭყო თაფი:
— ნეტავი რამ გაგაგვიყა
ჩუ, განუმიდი, ნულარ კნაფი!
ეგ ხომ მტვერსასრუტი განლაფს,
მაგან უნდა შეგაშინოს?!
წრუწუნამ თუ დაგინახა,
ქოჯეჭვრება თაფი, შვილო!

ციხვი და კურღელი

ციხვი — წარამარა გარიგებენ,
შენ კი უქმად დასტი კიდევ.
კუდეებს როცა არიგებდნენ,
მითხარ, რატომ არ იფიდე?
კურღელი — კუდეებს როცა არიგებდნენ,
მე უურების რიგში ვიდე...
კუდისთვის რომ მიველ ბოლოს,
ეს ნაგლეჯი მერგო მხოლოდ...

ბაკათ კი თოვდა

თინა ზაძია

მხატვარი ნანა ზურაბულია

თოვდა და თოვდა. დიდი, ბუთქუნა ფიფქები მოფრინავდნენ, დინჯად და პარაშუტებივით ნარნარად ეფინებოდნენ დედამიწას. ანუკა ფანჯრის რაფაზე იჯდა და თავის ყველაზე საყვარელ თოჯინას — ჯუჯა ტუის ესაუბრებოდა. ბებიაც იქვე იყო და ქსოვდა. დიდი, თეთრი ძაფის გორგალი ხან მაგიდის ქვეშ შეგორდებოდა, ხან დივანის ქვეშ. ასეთ დროს, კატიბიც იქვე არიან ხოლმე — ან გორგალს დასდევენ, ანდა თვლემენ და კრუტუნებენ, მაგრამ ანუკას კატა ოთახში არ ჩანდა. — ტუი, ჩვენი კრუტო სად არის, თუ

იცო? — ჰკითხა ანუკამ ტუის. ტუი ცალი თვალით ელაში იყო, ხან მარჯვენა თვალი დახუჭა, ხან — მარცხენა, ანუკამ ხელი ჩაიქნია, — რამ დაგამუნჯა და დაგაყრუა, როცა გეთამაშება, მაშინ ხომ კარგი ბიჭია ჩვენი კრუტოო. მერე ჩამოხტა და ბებოს ჰკითხა: — ბები! შენ ხომ არ იცი, ჩვენი კრუტო სად გადაიკარგაო. ბებიამ სათვალის ზემოდან გამოხედა და უთხრა: ალბათ ჩიტებზე სანადიროდ თუ წაბრძანდა, მეტი სადღა წავიდოდაო. ანუკას პირი ღია დარჩა გაოცებისაგან, თვალჭუტალა ტუი მიაგდო

და ჩქემებსა და პალტოს სწვდა. მერე ბებოს ყელი გამოუნია და შეეხვეწა: — გამიშვი რა, ბები, თორემ იმ საძაგელმა კრუტუნამ ერთი ჩიტიც რომ დაიჭიროს, მოვკლავო. კატა აბა რისი კატა იქნება, ზამთარში ჩიტებზე რომ არ ინადიროს, მაგრამ ანუკამ ეს ამბავი მხოლოდ თავისი ამქვეყნად არსებობის მეხუთე წელს შეიტყო და გაოცებული და შეძრწუნებული გავარდა ეზოში. ლეღვის ძირას ყურმა ცხოვრობდა ჯიხურში. დიდი, ჭრელი თათები გარეთ ჰქონდა გამოყოფილი და შავი დრუნჩი ზედ ჩამოედო. ანუკამ გააღვიძა, კრუტო ხომ არ დაგინახავსო, ჰკითხა. ყურშიამ დაფიქტული ნამნამები თათებით მოინმინდა და, როგორც იქნა, მთქნარებითა და ზმორებით, ანიშნა, კიბის ქვეშ ბრძანდებო. კრუტუნა მართლა იქ იყო მინაბული და ხელსაყრელ დროს ელოდა ნახტომისათვის. დიდ, კვადრატულ ფირფიცარზე ჩამომსხდარი ჩიტები კი ანუკას და ბებოს დაყრილ პურის ნამცეცებს კენკავდნენ. კიბის სიღრმეში, სადაც კრუტო იჯდა, საშინლად ბნელოდა. ანუკამ სინნელეში ხელი მოაფათურა და აკ-

ნავლებული კატა კუდით გამოათრია, კრუტო აირბინა, კრუტო ოთახში შეაგდო, დაფიქტულ ნაც შეყვა, თეთრად დაფიქტული შავი შებარხია და ძალიან სერიოზული კილოთი უთხრა ბებოას: — ბებო, შენ გენაცვალს შენი ანუკა, დღევანვე ავიღოთ ის ფირფიცარი და როგორმე ფანჯრის რაფაზე დავამაგროთ გარედან, იქ ვერ დაიჭერს კრუტუნა ჩიტებსო. ბებომ ძლივს შეიკავა სიხარულის ღიმილი, მერე კრუტუნას გორგალი ესროლა და უთხრა: — აჰა! გირჩევენია გორგალით გაერთო. გეყოს, რაც მე თვალები ვხუჭე შენს ავკაცობაზე, ახლა უფრთხილდი, ანუკა უსამართლოდ არავის დაგაჩაგვრინებსო. მერე თბილი ფეხსაცმელები ჩაიცვა, შალი მოიხურა და ანუკას უთხრა: — აბა, შენ გენაცვალს შენი ბებია, წავიდეთ, ახალი სასადილო ფირფიცარი დავუმაგროთ ჩვენს ჩიტუნებსო. ანუკამ იმნამსვე კარადა გამოალო, ნინდანინვე მომარაგებული საკენკი ხორბლით მუჭები აივსო და კიბეებზე ჩამავალ ბებიას დაედეგა.

გარეთ კი თოვდა, თოვდა და თოვდა.

ავთანდილ მხარაიოზვილი

ზამთრის პიკი

სეპებიდან ფოთლები
ფრენა-ფრენით ცვივან.
ბურთი და მოყდანია
ღარჩენია ცივ ნიავს.
შიშვლდებიან ტოტები,
მაღე თეთრად დაათოვს.
აღუღუნდნენ ბუსრები...
ვევლამ ცეცხლი დაანთო.
მობუსლუნე დათვები
ჩაწუნენ ნეშას ღოგინში,—
მრავალ სიზმარს ნახვენ
გაზაფხულის ღოდინში!

ხარბუზი

ხარბუზი ფურცელი,
უსაქმურად მოხეტე,
მას არა ჰეჯის მესობელი,
ნათესავი, მოკეთე,
რა შესცოდა ასეთი, რომ
სოფლისეგან მოკვეთეს?

ზღარბი

ნემსზე ვამლი წამოაცვია,
შინისეგან გასწია,
ჩქარობს, რათა გაახაროს
ზღარბუნია ჰაწია.
წინ მური გადუღვა,
ატედა გაწამაწია,
მეგრამ მური რას დააკლებს,
ტანს ჯავშანი აცვია,
ან ვამლს რაღა დააკლებს,
წელს იმდენი ასხია,
წაიღოს და გაახაროს
ზღარბუნია ჰაწია!

თამარ ლაუფილი

პარკი

მეელი მესხეთის მიწაზე
სულ სხვანაირი ქარ-მზეა,
აქ საქართველო ებრძოდა
მტერს დაუნდობელს,
ღვარძლიანს.
მეფე გიორგის წებლობით
თამარს—ბრძენს და აზრიანს
კლდეში, სართულთა ქალაქში
უმენებია ვარძია;
სამას სამოცი დარბაზი
მტერს რისხვით შეერეინება,
რაკი გიორგიმ ბრძანა და
რაკი თამარმა ინება.

პრ გამიჭირდება

მიყვარს შოთი ჰურები,
 წედ თუშური ვეელი,
 გამურული კუტები,
 ნახუქი და კვერი.
 ბებო მუდამ გვიცხობდა,
 ბებო საყვარელი,
 ახლა უპვე დაბერდა,
 ხშირად სტკივა წელი.
 წუსს: ვერაფერს ვაკეთებ,
 თაუი მომიკვდეს!
 თჯახს კარგად უძღეება
 ჩვენი ჰანა ბესო.
 ბებოსავით თონეში
 თუძცა ჰურს ვერ აკრავს,

პროხის წველა, რძის დღეება
 როდი უჭირს... მატრამ
 სახე მანც ხშირხშირად
 ეღრუბლება დარდით;
 თურმე ჰანა სულ მალე
 ჰენსიასე გადის.
 მეც მსურს გავისარჯო და
 ბებო გავანარო.
 ის კი მუდამ მიწურება,
 ვერ ჰატარა ხარო!
 მე ხომ უკვე მამიკოს
 იღაუვამდე ვწვდები.
 კიდევ მომეძატება
 სიმაღლე და წლები,
 მერე ნახავ, ბებიკო,
 სკოლაშიც რომ წავალ,
 აღარ გამიჭირდება
 შინ პრომა და სწავლა.

გვანამ პარიზიკი

სხვისი ჭიშკარი

ალიოშა ხომუტოვი დიდი მშრომელი, გულ-
მოდგინე და მუყაითი ბიჭია. ამიტომ ოჯახ-
ში ყველას უყვარს. განსაკუთრებით კი — ბა-
ბუსა.

ალიოშა ბაბუსას სთხოვს, მასწავლე
ქრცვისს ხაფანგს როგორ უდგამო. ბაბუსას-
თვის ეს განა ძნელი საქმეა! სიამოვნებით
ასწავლის.

ალიოშას ახლა შეშის დახერხვა მოუნდება.
უარს ვინ ეტყვის! ხერხს ერთ ბოლოს ბაბუა
წავლებს ხელს, მეორეს კი — შვილიშვილი.

მართალია, განვალდება ბიჭი, მაგრამ ხერხ-
ვას ხომ ისწავლის!

აი, ალიოშამ გადაწყვიტა პარმალი შედე-
ბოს, ანდა ფანჯრის რაფაზე, ყუთში, კიტრი
დათესოს, — ბაბუა არც ამაზე ეუბნებოდა უარს.

ასე ატარებს ალიოშა დღეებს. თავისი დი-
დი ოჯახისთვისაც სიხარული მოაქვს და
თვითონაც ხარობს.

კარგია ცხოვრება, როცა უსაქმოდ არა ხარ
და ხელიდანაც ყველაფერი გამოგდის. ღრუ-
ბლიან დღესაც კი მხიარული ხარ. მაგრამ აი,
ალიოშასაც გაუჩნდა საფიქრალი...

ერთ მშვენიერ დღეს ალიოშა და ბაბუა
როჭობზე სანადიროდ წავიდნენ. ტყეში მი-
მავალი გზა ბაღის სანერგეზე გადიოდა, სა-
დაც ხეხილი იზრდებოდა. სანერგე შემოლო-
ბილი იყო, რომ შიგ ნახირი არ შესულიყო
და ხეხილი არ გაენადგურებინა, ანდა კურდ
ლღები არ შეპარულიყვნენ და ვაშლის ან
მსხლისთვის ძირი არ გამოეღრღნათ. მერე
ხომ არაფერი ეშველებოდა ხეხილს!

მიუახლოვდნენ ბაბუა და შვილიშვილი სა-
ნერგეს და რას ხედავენ: კარი ღიაა. ქარი
რომ დაუბერავს, ჭიშკარს ჯახაჯუხი გააქვს.
ვილაცას საგდული მოუგლეჯია. უპატრო-
ნოდ არის მიტოვებული. საგდული მაინც
ვერ მიაჭედეს? — უთხრა ალიოშამ ბაბუსას.
— აბა! ეტყობა ვერა ჰყავს კარგი პატრონი,
— უპასუხა ბაბუამ, — ანჯამები მაინც გაე-
პოხათ, თორემ ყანგი შეჭამს და ჭიშკარი ჩა-
მოვარდება.

— ჩამოვარდება, აბა რა იქნება, — კვერი
დაუკრა ალიოშამ, — ბენვზე ჰკიდია. ცუდი
ყოფილა სხვის იმედად ყოფნა.

— მართლა ცუდია, — გაეცინა ბაბუსას, —
ჩვენი ჭიშკრის შეხედვას რა ჯობს! ლურჯი
საღებავით არის შეღებილი, ანჯამებიც ზე-
თით არის გაპოხილი და საგდულიც ისე სა-
სიამოვნოდ რაკუნობს, გეგონება, მუსიკა
უკრავსო. ჩვენი ჭიშკარია და იმიტომ, ჩვე-
ნი... — ბაბუამ ეშმაკურად გადახედა შვილი-
შვილს და გზა განაგრძო.

დიდხანს იარეს ტყეში. სამი როჭო და ორი
გნოლქათამა მოინადირეს. ღრანტეები და
ტვერი შემოიარეს. ისე დაილაღნენ, ფეხზე
ძლიერს იდგნენ. უნდოდათ, დაესვენათ, მაგ-
რამ ტყეში ნესტი იყო და ბაბუამ თქვა: —
ახლა მალე განაკადში გავალთ და იქ სკამზე
დავისვენოთო. მიადგნენ განაკაფს. ხედავენ
ალიოშა, მართლა სკამი დგას, სანახევროდ
მინაშია ჩაფლული, გაშავებულია და ხვესი
მოსდებია. გაუხარდა, ჩამოჯდა და მუხლი
გაშალა, თითქოს სავარძელში ჩაჯდაო. რა
ჯობია დასვენებას. იჯდა ალიოშა და რომ
დაისვენა, ახლა ბაბუსას მიუბრუნდა: — ვი-
ნო, ბაბუ, ეს სკამი?

— არვისი არ არის, საერთოა.

— ვინც გააკეთა, იმან ჩადავ მიწაში?
— აბა თავისით ხომ არ ჩაადგებოდა! ეტყობა ვილაც კარგმა კაცმა გააკეთა. ის კაცი მარტო თავის თავზე კი არ ფიქრობდა, ხალხზე ფიქრობდა.

— ვინ არის, ბაბუ, ის კაცი?

— რა ვიცი! იქნებ ტყის მცველია, ანდა ვინმე გულისხმიერი მოხუცი, იქნებ სულაც შენსავით პატარა ბიჭია. მისი ვინაობა არავინ იცის, მაღლიერი კი ბევრი ჰყავს. მხოლოდ ის მაფიქრებს, ვაი თუ ეს სკამი მალე წაიქცეს, ფეხები უკვე მონგრეული აქვს. აბა, ჩვენს ჭიშკართან რომ სკამი დგას, იმას კი არ ჰგავს, მოვლილიცაა და შეღებილიც.

დააფიქრა პატარა ალიოშა ბაბუას სიტყვებმა. მთელი გზა ხმა არ ამოუღია. ის კი არა, შინ, სუფრაზეც, კრინტი არ დაუშრავს.

— ჩემი საყვარელი ბიჭი ალბათ დაიღალა! — მიეფერა ალიოშას მამა.

— იქნებ ბაბუა და შვილიშვილი წაკინკლავდნენ? — იკითხა ახლა ბუბიამ.

— რას ამბობთ, — უპასუხა ალიოშამ. — არც დაველიღვარ და არც ბაბუასთან მიჩხუბია.

ერთი-ორი კვირის შემდეგ ბაბუა და შვილიშვილი ისევ სანადიროდ წავიდნენ. მიუახლოვდნენ სანერგეს. ბაბუა თვალს არ უჯერის. ჭიშკრისათვის საგდული მიუჭედებიან, ანჯამები გაუპოხავთ, ლურჯადაც შეუღლებავთ. სწორედ მაისის ცასავით ლაფვარდის ფერია.

— ალიოშა, ერთი შეხედე, — ხელი გაიშვირა ბაბუამ ჭიშკრისაკენ, — სხვის ჭიშკარსაც პატრონი გასჩენია.

— იტყობა კიდევ! — უპასუხა ალიოშამ და გზა განაგრძო.

იარეს, იარეს და განაკაფზე გავიდნენ. მიადგნენ იმ სკამს, ამას წინათ დასასვენებლად რომ ჩამოსხდნენ, და რას ხედავენ: სკამისათვის ფეხები გამოუცვლიათ, საწურგე მიუჭედებიან და ლურჯად შეუღლებათ.

— ესეც შენ, — გაცოცდა ბაბუა. — ვილაც მაღლიანის ხელი ამასაც შეხებია. რომ ვიცოდე, ვინ არის, თავს მიწამდე დაუხრიდი და ხელსაც მაგრად ჩამოვართმევდი, — თქვა და შვილიშვილს გადახედა. — შენ ხომ არ იცნობ იმ კაცს, შვილო?

— ვიცნობ, როგორ არ ვიცნობ, ბაბუ, ოღონდ მთხოვა, არავის გავემხილო მისი ვინაობა.

— რატომ?

— არ უყვარს, რომ შეაქებენ ხოლმე. თან მარტო იმას კი არ გაუკეთებია ყველაფერი.

ბაბუამ შვილიშვილს თვალბში ჩახედა და მაშინვე მიხვდა, ვინ გააკეთა სკამი, ვინ მიაჭედა საგდული და ვინ შეღება ჭიშკარი. ბიჭს თვალბში ნათელი ედგა. იგი ბედნიერი იყო.

ამასობაში ზამთრის გვიანი მზე ტყეს თავს დაადგა და შორეული ქარხნიდან ამომავალი კვამლი გაანათა. ამ ოქროსფერმა კვამლმა ალიოშას სიხარული მოჰგვარა. ბაბუამ შეამჩნია და ახლა ეს უთხრა შვილიშვილს:

— ეს ქარხანაც, ალიოშა, ასე რომ ბოლავს, კაცმა რომ შეხედოს, სხვისი ეგონება, სინამდვილეში კი ჩვენია, ჩვენია ეს მინაც და ყოველი სიკეთეც.

თარგმანი მარინა შაჰვანიძის

თუთიყუშ ფაკოს თავბაღასაკალი

მამუკა სალუქვაძე

1919, 1920

მხატვარი სოფიო კინწურაშვილი

ახალ წელს ფაკო პარიზში შეხვდა, თითქმის ოცი დღის მშვიერი გახლდათ, ლამის ორმოცი გრამი დიაცილო, სულმთლად ჩამოხმა, სასტიკად გახდა. ვასილიმ ის არც ექიმს აჩვენა და არც რენტგენზე¹ არ გააშუქა, — ზდოხნებ ბედნიაგა² — გაიფიქრა და ვიღაც მეზობელ მხატვარს აჩუქა. მხატვარი ფაკოს სეხნია გახლდათ და ლაფონტენი გამოდგა გვარად, ერთიმეორეს უცებ გაუგეს და დამეგობრდნენ საკმაოდ ჩქარა. ფაკო ლაფონტენი საშუალოდ ფლობდა თანამედროვე მხატვრობის ენას და გატაცებით ხატავდა პარიზს, ელისეს მინდვრებს, ნოტრდამს და სენას. იმ წელს მეგობრებს ბედი სწყალობდათ, თუმცა ფაკებმაც ბევრი იშრომეს, ათამდე დიდი ტილო დახატეს, ცოტაოდენი ფულიც იშოვეს. და გადანყვითეს, ახალწლის ზღურბლზე რომ ოკეანე გადაელახათ, რათა შორეულ ამერიკაში პანამის დიდი არხი ენახათ. ერთი თვის თავზე ნახეს პანამა და არხი მართლაც გრანდიოზული, სადაც მსოფლიოს ყველა ქვეყნიდან ურიცხვი ხალხი იყო მოსული. აქ ირეოდა ყველა ასაკის და ყველა სქესის ადამიანი,

ქალი თუ კაცი, დიდი, პატარა, უპანამო და პანამიანი.³ ფაკ ლაფონტენი საშინლად ნუხდა, ძლიერ ნაუხდა სანყალს გუნება, მოგზაურობით დაღლილ-დაქანცულს ენატრებოდა შინ დაბრუნება. მაგრამ რა ექნა, სამგზავრო ფული როგორ ეშოვნა აქ, პანამაში, და სწორედ ამ დროს ჩიტს შესთავაზეს ერთ ამერიკულ ფილმში თამაში. ფული იშოვეს, მაგრამ რად გინდა! ფაკს ჩაუვარდა კოვზი ფელემი,⁴ რადგან მხატვარი პარიზს დაბრუნდა, ის კი გაფრინდა ლოს-ანჯელესში. აქ, პოლივედის⁵ ვარსკვლავთა შორის შეაკომ არავის დაუდო ტოლი და შეასრულა შესანიშნავად ფრთამოტეხილი გუგულის როლი. მაგრამ რას იზამ, ამერიკაში ძალზე ძნელია თავის გატანა, თუ არ გაქვს ფული, არ გყავს პატრონი, თუ ხარ სანყალი და ხარ პატარა, მოდა ფაკოსაც ველარ უშველა ვერც ნიჭმა და ვერც ენამჭევრობამ, და მალე სხვათა მრავალთა გვერდით მანაც წილად ხვდა უმუშევრობა. მას მერე იგი არვის უნახავს, თურმე თვალის კი არსად მოუკრავთ, ამბობენ, თითქოს ლოს-ანჯელესში თვით ალ კაპონეს⁶ ბიჭებს მოუკლავთ.

ჟაკოს მკვლევლობამ შესძრა მსოფლიო
 და სიბრალული აღძრა ყველაში,
 განსაკუთრებით ფერნანდო პოზე,
 ნავსადგურ სანტა ისაბელაში.
 საბრალო ყველამ გამოიტირა
 დიდმა, პატარამ, ჩიტმა, და ბარტყმა,
 ხოლო მშობლებმა და პაპა ჟაკმა
 მიიღეს ერთობ სასტიკი დარტყმა.
 რაც შეეხება სატრფოს — ჟორჟეტას,
 ჟაკს რომ ცხრამეტი წელი ელოდა,
 თავზარნაცემი და რეტდასმული
 კედელს შეასკდა, როგორც პელოტა.
 მაგრამ გადარჩა და უბედური
 დიდხანს დარდობდა, ამ დროს ჟაკი კი
 გემის ანძაზე იჯდა გულადად
 არც სურდო სჭირდა და არც შაკიკი.
 აშრიალბდა ხომალდი ტალღებს,
 შორს ფერნანდო პო ჩანდა ნისლეებში
 და ბრუნდებოდა კუნძულზე ჟაკო
 ოცი წლის მერე, ვით ოდისევსი*.

1. რენტგენი — რენტგენის სხივებით გასაღწევად
 აპარატი. დაერქვა ვილჰელმ რენტგენის, იმ
 ფიზიკოსის სახელის მიხედვით, რომელმაც აღმოაჩინა
 ეს სხივები.

2. სლოხნეტ ბენიაგა — (რუს.) სული ამოხდება სა-
 ბრალოს.

3. პანამა — პანამური ფართოფარფლებიანი ქუდი.

4. ეელე — ერთგვარი ჩაოზი. მზადდება ხილის
 წენის, შაქრის და ცოტაოდენი ეელატინისაგან.

5. პოლიუდი — აშშ-ის კინოპრეწელობის ცენტრი.

6. ალ კაპონე — ბოროტმოქმედთა სამყაროს დამარ-
 სებელი და მეთაური აშშ-ში.

7. პელოტა — პატარა ბურთი ესპანელი ბასკების ხა-
 ლხური ბურთობისათვის.

8. ოდისევსი — ბერძნული თქმულებების — მითე-
 ბის გმირი. ტროის ომის შემდეგ მრავალი განსაცდელი
 გადაიტანა, ვიდრე კელაე მოხვდებოდა სამშობლოში,
 სადაც ოცი წლის მანძილზე ელოდა მას ერთგული მე-
 უღლე პენელოპე.

ბრონოლ გავაჟგორო

როგორ იხავენ თავს ცხოველები

მტაცებელ ცხოველ-ფრინველებს ისეთი ღონიერი ეშვები, ისეთი ბასრი ბრჭყალები, კაუჭა ნისკარტი და შხამიანი კბილები აქვთ, რომ ძალიან ძნელია სუსტმა არსებებმა მათ თავი დააღწიონ. მაგრამ ბუნებაში ნონას-წორობა არასოდეს ირღვევა — რამდენიც თავდასხმის ხერხია, იმდენივეა თავდაცვის საშუალება.

ბალახისმჭამელ გოლიათ ცხოველებს — სპილოს, მარტორქას, ბეჭემოთს მტაცებელი ცხოველები — ვეფხვი, ლომი და მათი მსგავსნი იოლად ვერც შეპბედავენ. სხვებს — ხარს, გარეულ კამეჩს, ჭირაფს, ტახს თვითონ შეუძლიათ შეუტონ მათ, რადგან ძლიერ სხეულთან ერთად თავდაცვის სხვა მძლავრი იარაღიც — რქები, ეშვები, ღონიერი კიდურები აქვთ.

ამიტომ მტაცებლები ერიდებიან ხოლმე ზედმეტ „თავგადასავლებს“ და უფრო სუსტებს ესხმიან თავს, თუმცა იოლად არც მათი მონადირეობა შეუძლიათ. საკუთარი ტყავი რომ გადაირჩინონ, სუსტი არსებები ათასგვარ ფანდს მიმართავენ. საკმარისია, მელამ ნამოახელთოს, რომ ზღარბი ეკლიან ბურთად იქცეს, კუ ჯავშნად გაქვავდეს, ლოკოკინა ნიჟარად ჩამოსხას. ზოგ ცხოველს მარტივ ხეები შევლის, ზოგს — უკანა ტანიდან გასროლილი ქიმიური ყუმბარა. ხიფათის მოახლოებისას ამერიკული სუნსი, ხოჭობომბ-დამშენი ან რვაფეხა ისეთ შხამიან ღრუბელს — საშინელი სუნის გაზს ან სითხეს

გამოისვრიან, რომ უკან ახევიან და თავს და ზღვის აღიარებულ მეგობრებს — ზვიგენსაც კი.

მაგრამ ქვეყნად გაცილებით მტკიცესა თი ცხოველები, რომელთაც თავდაცვის ასეთი საშუალებები არ გააჩნიათ და მაინც არსებობენ ამ ხიფათითა და ფათერაკებით აღსავსე ბუნებაში. თურმე თვით ბუნება დაეხმარა ამ ერთი შეხედვით „უიღბლოებსაც“.

განვითარების მრავალი ათასეული წლის მანძილზე მათ გამოიმუშავდათ შენიღბვის, გარემოსთან შეხამების უნარი. ხიფათის მოახლოებისას ზოგი თავის საცხოვრებელ ადგილს — ნიადაგს, ხეს, ქვას ესამება ფორმით და შეფერილობით, რომ მტერმა ვერ შეამჩნიოს, ზოგიც მტაცებელ ან საკვებად უყარგის ცხოველს ემსგავსება, რომ თავდამსხმელი დააფრთხოს.

ბუნებაში უფრო გავრცელებულია მფარველობითი შეფერილობა. აი, მიაბიჯებ შემოდგომის ნითელ-ყვითლად ნაქარგ ტყეში. უცბად მაჟღალოს, თითქოსდა ქარმა დაჰბერაო, ფოთოლი მოსწყდა, ფარფატი მიწაზე დაეშვა და... შეირხა. სინამდვილეში ეს პეპელა — შემოდგომის მზომელა დაეშვა მიწაზე. იგი მთელი თავისი სიცოცხლის მანძილზე მცენარეს ემსგავსება: მატლობისას ტოტსა პგავს, ჭუპრობისას — გაზაფხულის ნორჩ ფოთოლს, უკვე პეპელად ქცეული კი — შემოდგომის ფოთოლს. როგორი ყურადღებითაც არ უნდა მიაშტერდე მცენარის ბალღინჯოს — პეპრიკუს ფრაჯილისს, ის იმდენად ჩამოჰგავს ხის ფოთოლს, რომ ვე-

რაფრით ვერ მიხვდები, თუ მწერია. ასევე ჰგავს ხმელ ფოთოლს ერთგვარი კუტკალია. ფრთებზე მას ისეთი ლაქები აქვს, გეგონებთ სოკოსაგან დაზიანებული ფოთოლიაო. კუნძულ იავაზე მცხოვრებ ბუზებს მუცელზე ერთგვარი გაპონაზარდები აქვთ, რაც ფორმით ხის ფოთლების სრულ ასლად აქცევს მათ.

ფოთლის „ნაბადვის“ ყველაზე დიდი ოსტატია ინდოეთის ბინადარი პეპელა—კალიმა. ფრთების ზედა მხარე მას კამკამა და მდიდრული მაქმანებით აქვს მორთული, ქვედას კი ხმელი ფოთლის შესახედაობა აქვს. თუ პეპელას უნდა თავი მოიწონოს, მარაოსავით გადაშლის თავის ულამაზეს ფრთებს, მაგრამ თუ მტერი გამოჩნდა, ფრთებს კეცავს და ხატულა პეპლის მაგივრად თავისთვის გდია ან ხის ტოტზე ჰკიდია უფარგისი, გამხმარი ფოთოლი. კალიმა ისეთი უმბაკია, რომ ხის ტოტზე ზოგჯერ რიტმულად ქანაობს, გეგონებთ, ქარი უბერავს და ფოთოლს არხევსო.

ბევრი მწერი მოხერხებულად ემსგავსება ხის მერქანს და მცენარეთა ეკლებსაც. ამიტომ არის, რომ ზოგი ქვეყნის მოსახლეობას სწამს, ეს მწერები მცენარეთა კვირტებისა და ფოთლებისაგან არიან წარმოშობილნიო.

ტროპიკულ ამერიკაში ცხოვრობს საკვებად უფარგისი პეპელა—ჰელიკორიდი, რომელსაც ფრინველები სათოფზე არ ეკარებიან. ამიტომ სხვა პეპლებიც, თავის დასაცავად, ჰელიკორიდებს ემსგავსებიან შეფერილობითა და ფორმით თუ ფრენის

რით; ემსგავსებიან იმდენად, რომ ზოგჯერ ლეპიდოპტეროლოგებს, ანუ პეპლების შემსწავლელ მეცნიერებსაც უზნევენ თავგზას. სამხრეთ ამერიკაში ერთი სახეობის მწერი ნობელა ძალიან წააგავს ხახადღებულ ნიანგს. მერე რა, თუ ზომით გაცილებით ნაკლებია! მსგავსება მაინც აღწევს მიზანს — მტერს აშინებს! ამიტომ არის რომ, ინდიელები ამ მწერს „ალიგატორს“ უწოდებენ.

მდინარე ამაზონის მიდამოებში შებინდებისას დაფრინავს პეპელა, რომელსაც ფრთებზე ბუსს გადმოკარკულნი თვალები, მის ნისკარტსა და ბუმბულს მიმსგავსებულ სურათი ახატია.

მაგრამ ცხოველებს შორის გარდასახვის დიდოსტატია ხვლიკი — ქამელეონი. განსაცდელის დროს იგი ნებისმიერი გარეშე საგნის შეფერილობას უხამებს თავის ფერს. ქამელეონი ყველაფრით უცნაური ქმნილებაა. სრულიად უჩვეულო ფორმის სხეული და უცნაური ქცევები აქვს. აქედან გამომდინარე, ხალხში გავრცელებულია დუფერებელი ლეგენდები, თითქოსდა იგი საიდუმლოებით მოცულ დაავადებებს იწვევდეს. ქამელეონი სიკვდილითაც უჩვეულოდ კვდება — სულს ლაფავს ალისფერ-ნიოლად შეფერილი, ე. ი. ფერით, რომელიც ყველგან ასახიერებს ბო-ბოქარ, მჩქვარე სიცოცხლეს, ალს, სტიქიონს... აქ კი — სიკვდილს. აფრიკაში, ადგილობრივი მცხოვრებლები ძველად ქამელეონს ავ სულად თვლიდნენ და ყველაზე მრისხანე მტაცებლებზე უფრო მეტადაც ეშინოდათ მისი.

მზაბზარი ელჰარდ ამოკაპი

წინო მკვლევარი

მეგობრები

ნაბლისფერკულულებიანმა გოგონამ აივნის საფეხურები აირბინა. სამზარეულოში მოფუსფუსე დედას მიუახლოვდა და ფოსტალიონის მოტანილი კონვერტი გაუწოდა.

— პრალა, პრალა! ვინ გვყავს ჩვენ პრალაში? — იკითხა ქალმა, კონვერტს ცალი მხარე

ფრთხილად მოხია, წერილი ჩაიკითხა. და გაღიმიებული შვილს მიუბრუნდა:

— შენ გწერენ! — უთხრა ალერსით და ლამაზნახატთან ქალაქდზე რუსულად დანერვილი წერილი გოგონას გაუწოდა.

ნათელას თვლებში ნაპერწკლები აუკიაფდა, სახე გაუბრწყინდა, გულისყურით ჩაიკითხა ჩები პიონერის რადა ვოდიმკოვას წერილი.

სურათზე მთელი მსოფლიოს პიონერული მეგობრობის კერა — პიონერთა ბანაკი „არტეკი“ ეხატა.

ნათელას გაახსენდა, რომ რადას, რომელსაც ის „არტეკში“ დაუმეგობრდა, ხატვა ეხერხებოდა, და აი, მისი დახატული „არტეკი“ მიიღო ზაფხულში დანყებულ მეგობრობის სამახსოვროდ.

საპასუხო ბარათთან ერთად ნათელამ თავისი მშობლიური საქართველოს ხედები გააგზავნა პრალაში; დღეს კი მეორედ მიიღო რადას წერილი. მეგობარს კონვერტში თავისი სურათი ჩადო. ნათელას ლოყები გაუვარდისფრდა, დიდხანს უცქირა სურათს. ჩები გოგონა კეთილი და მეგობრული თვალებით შემოკჷურებდა.

მხატვარი მათეაზა უფიანი

საქართველოს აღკვეცისა და ვ. ი. ლენინის სახელობის პიონერთა ორგანიზაციის რესპუბლიკური საბჭოს ფურცალი უმცროსკლასელებათვის.

გამომცემი 1928 წლიდან.
საქ. კ. ც.-ის გამომცემლობა.

მთავარი რედაქტორი
ანდრე ნიშნარაძე

სარედაქციო კოლეგია: მუხარამ ბაგრატიანი, მანანა პეტეია, ლამარა გავა, მირი მაკიტაშვილი, სოლომონ დევიძიაშვილი, ლეონიდა დევიძიაშვილი, დიმიტრი მარტოვი, ველა ლოსაბერიძე, მანუალო გომეზიშვილი, გურამ ნადირაძე, გიორგი რომინოვიჩი (სამხატვრო რედაქტორი), თინათინ ხალაბიანი (პედაგოგი), მიხეილ მანუალო, მიხეილ მიხეილსონი, მარინა ხარატიშვილი.

ბიჭურთა რედაქტორი
ენდი წერეთელი

მისამართი: რედაქციის, გამომცემლობის, სტამბის—თბილისი, ლენინის, 14. ტელ.: რედაქტორის 98-41-80, 98-98-15; პედაგ. მდივნის 98-10-88, 98-98-18; სახ. რედაქტორის — 98-98-18; განყოფილებების: 98-98-19; 98-98-17.
გადაცემა ასაწუხობდ 6. 11. 86 წ. ხელმოწერილია დასაბეჭდად 10. 12. 86 წ. ქაღალდის ზომა 80x80/2, ფონ. ნახ. უფრც. 2,5. ტირაჟი 168.000, შეკვეთა 2804.

უფლები ნახები ბენტი
ხიდაშვილისა

«Дилла» («Утро»), ежемесячный журнал ЦК ЛКСМ Грузии и Грузинского Республиканского Совета Всесоюзной пионерской организации им. В. И. Ленина для младшеклассников, на грузинском языке.
Отпечатано в типографии издательства ЦК КП Грузии.
Главный редактор Эивер Нижарадзе (тел. 93-41-30).
Адрес редакции и издательства: 380096, г. Тбилиси, ул. Ленина, 14. Объем 2,5 печатных листа, тираж 168.000. Заказ № 2604.

გუგისანი

ნოზრევენი მარინიანი
ორი მეგობარი,
მათი გამეკვირვებია:
სულ მხარადამხარ მიბრინიანი,
რბენით არ იღლებიანი,
ველს ნავარდით ფარავენ,
მდინარეს ევლებიანი,
ერთურთს არ შორდებნიანი,
არც უახლოვდებნიანი.

შოთა ხოდაშვილი

კისკრითვი

მუდამ წყალში იყურება,
თითქოს რალც ჩარჩა.
გრძელენისკარტა, კანჭეხილალც
ფრინველია . . . . .

„დილი“ პიტიკუნა

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

1986 წელი მიიწურა... მალე გათენდება ახალი წლის დილა. და ჟურნალი „დილა“ გილოცავთ, ბატარებო, ამ ახალ წელს. ჩვენი ერთ-ერთი კეთილი სანახაღწლო სურვილია, მომავალი წლიდან „დილა“ უფრო მიმსიდეველი და საუფარული გასდეს თქვენთვის, ვიდრე აქამდე იყო. ეს ჩვენი, რედაქციის მუშაკების განსაკუთრებულია, მაგრამ თქვენი დახმარებაც ვკვირდებით.

რაში უნდა გამოიხატოს ეს დახმარება? გთხოვთ, კიდევ ერთხელ გადახედოთ „დილის“ 1986 წლის ნომრებს და გვიანასუსთოთ რამდენიმე შეკითხვაზე (პასუხების ჩამოთვლილებასზე უფროსებიც მოიხმარეთ).

1. რა მოგეწონათ უველასზე უფრო 1986 წლის „დილის“ ნომრებში? რომელი მოთხრობა, რომელი ლექსი, ზღაპარი, ნარკვევი, საუბარი? შეგიძლიათ მოგეწონოთ ისიც, უველასზე ნაკლებად რა მოგეწონათ. ოღონდ, სასურველია, ორიოდე სიტყვით დასახეულოთ, რატომ მოგეწონათ ან არ მოგეწონათ ესა თუ ის ნაწარმოები.

2. რა სასიათის მასალებს ამჯობინებთ — მოთხრობას, ლექსს, ზღაპარს, ჰუმორს, თუ საუბრებს სხვადასხვა საინტერესო, საგანმანათლებლო თემაზე, ნაამბობს გამორჩენილი

ადამიანების შესახებ, გამოცანა-თავსატყუებს, შარადებს და გასართობებს. იქნებ რაიმე სურვილი გაქვთ ამასთან დაკავშირებით. მოგვეწერეთ.

3. შემოგვითვალეთ თქვენი აზრი ჟურნალის გაფორმებაზე. რომელი მსატყურის ნამუშევრები უფრო მოგწონთ? როგორი გაფორმებული გინდათ იყოს „დილა“ მომავალში?

4. „დილას“ აქვს თავისი რუბრიკები, ანუ განყოფილებები: „შუქურნარსკვლავი“, „სიტყვის კონა“, „ბუნების კარი“, „დაუვიწყარი“, „ცინსარტყელა“, „რა ხელმა აავტო“, „ეთნოგრაფიული კუთხე“, „სითისთულა“, „პერეკტი კაკლები“ და სხვა. ჟურნალის გამრავალფეროვნების მიზნით იქნებ თქვენც შემოგვთავაზოთ რაიმე ახალი რუბრიკა.

5. მოგეწონეთ, ბგრუთვე, თვის რომელი რიცხვში იღებთ „დილის“ მორიგ ნომერს.

თქვენი სურვილების გათვალისწინებით, თქვენი შენიშვნების შესდეველობაში მიღებით აღბათ ჟურნალიც მოიკებს და მკითხველიც. აბა, ნუ დაგეზარდებით! დაეხმარეთ თქვენს „დილას“.

კიდევ ერთხელ გილოცავთ ახალ წელს!

8ხატვარი
გიორგი გომიწვილი